

ПВНЗ УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ І БІЗНЕС АНАЛІТИКИ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи
канд. фіз.-мат. наук,
доц. Остафійчук П. Г.

" ____ " _____ 2018 р.

ІСТОРІЯ ТУРИЗМУ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БАЗОВА ДИСЦИПЛІНА

Освітній кваліфікаційний рівень "Бакалавр".
Спеціальність 242 "Туризм".
Галузь знань 24 "Сфера обслуговування"

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК-2018

Історія туризму: робоча програма навчальної дисципліни. Освітній кваліфікаційний рівень "Бакалавр". Спеціальність 242 "Туризм". Галузь знань 24 "Сфера обслуговування" / Укладач: Смаль І. В. Івано-Франківськ: Університет Короля Данила, 2018. – 22 с.

Рецензенти:

Ковальська Л. В. – канд. географ. наук, доц.
(Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника);

Ілин Л. М. – канд. істор. наук, доц.
(ПВНЗ Університет Короля Данила)

*Рекомендовано кафедрою туризму
та готельно-ресторанної справи
Університету Короля Данила
(протокол № 1 від «30» серпня 2018 р.)*

Обговорено і схвалено на

*засіданні Вченої ради
Університету Короля Данила
(протокол № 1 від «27» вересня 2018
р.)*

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Туризм перетворився на невід'ємну складову частину життя сучасної людини. Задовольняючи базові фізіологічні потреби і найбільш вишукані соціальні запити, туризм перетворився на одну з форм господарського освоєння простору, базову галузь нематеріального виробництва, став дієвим засобом пізнання навколишнього світу в усій його багатогранності і багатоликоності та інструментом перетворення внутрішнього світу людини з його складним комплексом рефлексій. Цей процес не був миттєвим, а пройшов довгий історичний шлях

Туризм – географічний, історичний, соціальний, економічний і науковий феномен, для якого не мають значення міжгалузеві, міждисциплінарні межі та міждержавні кордони. Зародившись ще в античні часи із поодиноких подорожей, доступних лише вибраним, нині туризм досяг небачених масштабів і перетворився на явище планетарного характеру. У кінці другого десятиліття ХХІ століття кожен сьомий мешканець Землі мандрує, відпочиває, набирається сил, нових вражень і пізнає світ. На планеті і, навіть, у навколосемному просторі лишається все менше місць, куди б не змогла ступити нога допитливого туриста. Із впевненістю можна говорити про те, що людство увійшло в нову епоху свого розвитку – епоху туристичного освоєння ойкумени.

Мета викладання навчальної дисципліни "Історія туризму" – формування у студентів компетентностей, що сприяють абстрактному і логічному мисленню, здатності формулювати власні думки, самокритичності, вмінні працювати з джерелами і фактичним матеріалом, грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати, брати участь в аргументованій дискусії

Слухачі дисципліни повинні навчитися висловлювати в усній і письмовій формах власні думки щодо ретроспективи розвитку подорожей та туризму від найдавніших часів до сьогодення, відстоювати власні погляди, вільно і компетентно спілкуватися в діалоговому режимі з викладачами та іншими студентами.

Навчальна дисципліна спрямована на формування ерудованої, різнобічно розвинутої особистості, здатної використовувати весь спектр на-

бутих компетентностей для досягнення успіху в конкурентному середовищі. Набуті в процесі вивчення дисципліни компетентності підвищать конкурентоспроможність молодих фахівців на ринку праці.

Програма навчальної дисципліни "Історія туризму" відображає хронологічно-проблемний підхід до історії подорожей, рекреації та туризму як у світі, так і в Україні.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

- визначення і оволодіння системою історико-туристичних понять та категорій;
- набуття навичок пошуку інформації, що стосується формування уявлень про роль подорожі, рекреації та туризму у суспільному житті;
- аналіз різноманітних фактів і явищ у контексті розвитку туризму, їх критичне осмислення, формування власних поглядів їх відстоювання та презентація в усній і письмовій формі;
- визначення та розуміння дії чинників та передумов розвитку туризму в історичній ретроспективі;
- розкриття особливостей проходження господарсько-туристичних процесів на різних етапах розвитку суспільства.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

Згідно з вимогами освітньо-професійних та освітньо-кваліфікаційних програм після засвоєння курсу "Історія туризму" студенти повинні **знати**:

- історико-туристичний понятійний апарат;
- хронологічну послідовність історико-туристичних подій;
- перебіг процесів, пов'язаних із науково-технічним прогресом, та їх вплив на розвиток уявлень про рекреацію, умов подорожування і туризму в цілому;
- роль окремих особистостей у розвитку подорожей та туризму;
- головні етапи розвитку сфери гостинності та туристичної індустрії;
- особливості просторової організації та галузевої структури туристичного комплексу світу й України у різні історичні періоди.

Після вивчення навчального курсу студенти повинні вміти:

- застосовувати здобуті знання і компетентності на практиці;
- опрацьовувати наукову літературу та інші джерела інформації;
- знаходити інформацію, що безпосередньо стосується історії розвитку туризму, окремих його галузей у світі й Україні;

- використовувати історико-туристичний понятійно-категорійний апарат при характеристиці окремих періодів у розвитку туризму;
- розкривати історичне підґрунтя сучасних туристичних явищ і процесів;
- пояснювати причинно-наслідкові зв'язки між подіями та явищами, що супроводжують розвиток туризму у часі та просторі.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ¹

Кредитно-модульна система організації навчального процесу – модель організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні модульних технологій навчання та залікових освітніх одиниць (залікових кредитів).

Навчальний курс "Історія туризму" структурований згідно Європейської системи залікових кредитів (ECTS), що передбачає введення системи обліку навчального навантаження, зрозумілої для всіх українських та європейських університетів (табл. 1). Кредити ECTS відображають загальне навантаження студента при вивченні "Історії туризму".

Таблиця 1.

Структуризація навчального курсу "Історія туризму" згідно ECTS.

Найменування показників	Освітній кваліфікаційний рівень, спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів ESTS – 6	Освітній кваліфікаційний рівень "Бакалавр", спеціальність 242 "Туризм"	Обов'язкова (базова)
Кількість модулів – 2		Рік підготовки: 2-й
Загальна кількість годин – 180		Лекції 40 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи – 6		Практичні, семінарські 12 год.
		Самостійна робота 78 год.
		Вид контролю: екзамен

¹ Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 1/1,5

для заочної форми навчання – 1/8.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Згідно з діючою в Університеті Короля Данила системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання знань студентів в університеті здійснюється за 100- бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу ("відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно") та шкалу європейської системи залікових кредитів (ECTS –A, B, C, D, E, FX, F).

Поточний контроль знань студентів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на семінарських/практичних заняттях та самостійну роботу і ведеться за національною шкалою.

Таблиця 2.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Національна шкала оцінювання	<i>Критерії оцінювання навчальних досягнень</i>
I. Відмінно	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
II. Дуже добре	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
III. Добре	У цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

IV. Задовільно	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань
V. Достатньо	Частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускає помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
VI. Незадовільно	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив близько 90 % тестових завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування. Вивчення курсу "Історія туризму" передбачає проведення 2 модульних контрольних робіт у формі комп'ютерного тестування. Критерії поточного модульного оцінювання представлені у табл. 3.

Таблиця 3.

Критерії поточного модульного оцінювання знань студентів

Модульний контроль	Критерії оцінювання
Незадовільно	Не вирішив жодного тестового завдання. Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.
Достатньо	Правильно вирішив окремі тестові завдання. Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
Задовільно	Правильно вирішив менше половини тестових завдань. Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
Добре	Правильно вирішив половину тестових завдань. У цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний

	зміст під час письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
Дуже добре	Правильно вирішив $\frac{2}{3}$ тестових завдань. Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань.
Відмінно	Правильно вирішив більше 90 % тестових завдань. У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ.

Підсумковий модульний контроль знань студентів означає поступове накопичення балів від одного поточного модульного контролю до іншого, а в кінцевому рахунку – отримання загального підсумкового балу (табл. 4).

Таблиця 4.

Розподіл балів за виконані модульні завдання

Змістовий модуль 1					Модульна контрольна робота	Змістовий модуль 2					Модульна контрольна робота	Екзамен	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5		Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10			
1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	1	5	80	100

Завершальний етап модульного оцінювання – зведення усіх отриманих балів і виставлення кінцевої оцінки, згідно критеріїв (табл. 5).

Таблиця 5.

Критерії підсумкового модульного оцінювання знань студентів

За системою ПВНЗ УКД	За шкалою ESTS	За національною шкалою	Критерії
90-100	A	5 (відмінно)	Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного модульного контролю в цілому. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.
83-89	B	4 (дуже добре)	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому
76-82	C	4 (добре)	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому виконав.
68-75	D	3 (задовільно)	Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання кожної теми модульного контролю не виконав.
60-67	E	3 (достатньо)	Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання кожної

			теми та модульного контролю в цілому.
35-59	FX	2 (незадовільно)	Не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та модульного контролю в цілому.
0-34	F	2 (незадовільно)	Не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст кожної теми навчальної дисципліни, не виконав модульного контролю.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни "Історія туризму" для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як традиційних академічних, так і інтерактивних навчальних технологій.

Академічні технології більшої мірою застосовуються на лекційних заняттях: вступна, ознайомча, тематична лекція. Разом із тим, і в цій царині є можливості для запровадження інновацій. При викладанні "Історії туризму" знайшли застосування такі нетрадиційні форми лекцій як: проблемна лекція, лекція із попередньо запланованими помилками, лекція-конференція, лекція-брифінг.

Інтерактивні методи – форма навчання, у процесі якого студенти і викладач перебувають у режимі бесіди, діалогу між собою. Це – співпраця, взаємного навчання: викладач – студент, студент – студент. При цьому викладач і студент – рівноправні, рівнозначні суб'єкти навчання. Інтерактивна взаємодія виключає домінування одного учасника навчального процесу над іншим, однієї думки над іншою. Під час такого спілкування студенти навчаються бути демократичними, спілкуватися з іншими людьми, критично мислити, ухвалювати обґрунтовані рішення.

За допомогою інтерактивних технологій студенти мають змогу:

- аналізувати навчальну інформацію, творчо підходити до засвоєння навчального матеріалу й у такий спосіб зробити засвоєння знань доступнішим;
- навчитися формулювати власну думку, правильно її висловлювати, доводити власну позицію, аргументувати й дискутувати;
- навчитися слухати іншу людину, поважати альтернативну думку;
- моделювати різні соціальні ситуації, збагачувати власний соціальний досвід через включення в різні життєві ситуації, їх моделювання;
- вчитися будувати конструктивні взаємини у групі, уникати конфліктів, розв'язувати їх, шукати компроміси, прагнути діалогу та консенсусу;
- розвивати навички проектної діяльності, самостійної роботи, виконання творчих робіт.

До найбільш ефективних інтерактивних методів, що застосовуються при вивченні "Історії туризму" належать:

- метод мозкового штурму;
- рольові ігри або інсценування;
- аналіз історій;
- робота у групах ("трикутник", "діамант", "коло");
- взаємне навчання.

Запровадження інтерактивного навчання є особливо актуальним для майбутніх менеджерів туризму, для яких спілкування з клієнтом, уміння прийняття рішень, толерантність і майстерність знаходити компромісні рішення стає важливою передумовою успішної кар'єри. Саме на цьому робиться акцент в Університеті Короля Данила при підготовці майбутніх фахівців у туристичній сфері у цілому і при вивченні "Історії туризму" зокрема.

Діагностика (моніторинг і перевірка) результатів навчання студентів здійснюється шляхом написання або виконання:

- 1) тестових завдань²;
- 2) есе/реферативних повідомлень;
- 3) презентацій і виступів на наукових заходах;
- 4) модульних контрольних робіт, що виконуються письмово або на комп'ютері у вигляді тестових завдань;
- 4) підсумкового екзамену у тестовій формі.

² Тестові завдання з "Історії туризму": URL: <http://test-ukd.blogspot.com> (дата звернення: 20.09.2018).

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ "ІСТОРІЯ ТУРИЗМУ"

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.

РОЗВИТОК УЯВЛЕНЬ ПРО ПОДОРОЖІ, РЕКРЕАЦІЮ І ТУРИЗМ ВІД НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ ДО ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ СТ.

ТЕМА 1. ІСТОРІЯ ТУРИЗМУ В СИСТЕМІ НАУК (2 год.)

1. Місце "Історії туризму" у системі наук. Завдання, об'єкт та предмет вивчення "Історії туризму". Науковий доробок вчених, які займалися і займаються історико-туристичною тематикою.
2. Історія туризму як навчальна дисципліна. Методологія історико-туристичних досліджень.
3. Історія формування уявлень про роль дозвілля і подорожі. Християнство та іслам про подорож і відпочинок.
4. Періодизація розвитку подорожей та туризму у суспільному житті. Головні етапи розвитку туризму і рекреації.

ТЕМА 2. ІСТОРІЯ ПОДОРОЖЕЙ:

ДАВНІЙ СВІТ ТА ЕПОХА АНТИЧНОСТІ (4 год.)

1. Соціально-економічні передумови для розвитку подорожей в античному світі. Мотиви для подорожей. Відкриття і подорожі шумерів, фінікійців, давніх єгиптян. Зародження перших закладів гостинності у давньому світі.
2. Подорожі та сфера гостинності у Давній Греції. Зародження і подальший розвиток релігійного, лікувально-оздоровчого, освітнього, пізнавального, спортивного туризму. Розвиток туристичної інфраструктури. Давньогрецька схема організації відпочинку.
3. Подорожі та сфера гостинності у Давньому Римі. Давньоримська схема організації дозвілля і відпочинку. Дорожнє будівництво як чинник розвитку подорожей і туристичної інфраструктури. Найбільш відомі мандрівники античного світу та їх вклад у розвиток культури подорожування: Аристотель, Геродот, Птолемей, Піфей, Ератосфен,

ТЕМА 3. ІСТОРІЯ ПОДОРОЖЕЙ: ЕПОХА СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ (2 год.)

1. Мотиви для подорожування у Середні віки (V - початок XV ст.). Соціально-економічні передумови для розвитку подорожей. Подорожі вікінгів та їх наслідки. Шлях із варягів у греки. Подорож Марко Поло та її значення для історії туризму. Традиції гостинності та подорожі у Київській Русі. Княгиня Ольга, Ярославна – французька королева – як перші українські жінки-мандрівниці.
2. Занепад розвитку культури подорожування та сфери гостинності в середньовічній Європі. Хрестові походи та їх значення в історії розвитку сфери гостинності в Європі та на Близькому Сході. Шлях Святого Якова. Чинники, що перешкождали подорожуванню в Європі.
3. Подорожі та сфера гостинності в середньовічному арабському світі. Великий Шовковий шлях та його значення у розвитку подорожей і сфери гостинності. Найбільш відомі мандрівники арабського світу: Авіценна, Аль-Ідрісі, Ібн Батута, Хамід Аль-Гарнаті та їх внесок у культуру подорожування.

ТЕМА 4. РОЛЬ ПОДОРОЖІ ТА РЕКРЕАЦІЇ В ЕПОХУ ВІДРОДЖЕННЯ. ВЕЛИКІ ГЕОГРАФІЧНІ ВІДКРИТТЯ (4 год.)

1. Епоха Відродження. Діяльність Франческо Петрарки та його філософське обґрунтування ролі подорожі у житті людини. Соціально-економічні і політичні передумови початку Великих географічних відкриттів. Розвиток мореплавства. Поява нових елементів у системі гостинності. Значення Великих географічних відкриттів для розвитку сфери гостинності та туризму.
2. Подорожі і відкриття португальців та іспанців. Пошуки та відкриття морського шляху до Індії. Діяльність Генріха Мореплавця. Морські експедиції Васко да Гама, Бартоломео Діаша. Подорожі Христофора Колумба, відкриття Нового Світу. Експедиції за участі Америго Віскупчі. Епоха конкісти. Експедиції Франсиска Піссаро, Ернана Кортеса, Франсиска де Толедо. Перша навколосвітня подорож: Фернан Магеллан – Ель-Кано.
3. Внесок голландців, московитів і британців у відкриття світу, розвиток туризму та сфери гостинності. Експедиції Френсіса Дрейка, Вільяма Дампіра. Діяльність землепроходьців. Подорожі та сфера гостинності на українських і московських землях.

ТЕМА 5. ПОДОРОЖІ ТА СИСТЕМА ГОСТИННОСТІ В ЕПОХУ

ПРОСВІТНИЦТВА (2 год.)

1. Основні чинники поступу туризму в епоху Просвітництва (**XVII-XVIII ст.**). Науково-технічний прогрес. Розвиток економіки, військової справи та освіти. Зміни в мотивації подорожей. Освоєння географічного простору. Розвиток світової торгівлі та інфраструктури для подорожуючих.
2. Подорожі та географічні відкриття XVII – XVIII ст. Навколосвітні подорожі Джеймса Кука. Відкриття Австралії. Робінзонада. Гранд тур і його значення для розвитку туризму, культури подорожі та сфери гостинності у Європі.
3. Поява туризму та розвиток системи гостинності в XVII-XVIII ст. Дорожнє будівництво і транспортні засоби. Кав'ярні і ресторани як елемент сфери гостинності. Перші готелі. Розвиток курортної справи. Поява альпінізму.
4. Основні види туризму (лікувально-оздоровчий, спортивний, релігійний, освітній туризм) та значення подорожей в епоху Просвітництва

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

ПОЯВА І РОЗВИТОК МАСОВОГО Й АЛЬТЕРНАТИВНОГО ТУРИЗМУ В СВІТІ У XIX-XX ст.

ТЕМА 6. РОЗВИТОК ТУРИЗМУ В СВІТІ В XIX - ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XX СТ. (8 год.)

1. Основні чинники та напрямки розвитку туризму і системи гостинності в світі в XIX - першій половині XX століття. Науково-технічна революція як спонукальний чинник розвитку подорожей і туризму. Прогрес на транспорті і його вплив на туристичне освоєння простору. Виникнення круїзів. "Східний експрес" і його вплив на культуру подорожі. Місіонерство як подорож. Поява і розвиток автомобільного й авіаційного туризму.
2. Причини виникнення та бурхливого розвитку масового туризму в Англії, Німеччині, Франції, Російській та Австро-Угорській імперіях, Швейцарії, країнах Бенілюксу. Підприємницька діяльність Томаса Кука і його вклад у розвиток масового туризму та туристичної інфраструктури. Видавництво путівників. Будівництво готелів і форму-

вання готельних мереж. Виникнення туристичних бюро. Олімпійський рух сучасності та його вплив на туристичну діяльність. Географічні відкриття в Південній Америці, відкриття Антарктиди, підкорення Північного і Південного полюсів, експедиції в Азію, Африку та їх вплив на зацікавленість до подорожування і туризм. Подорожі Чарльза Дарвіна та Александра Гумбольдта.

3. Створення перших туристичних об'єднань і міжнародних організацій. Поява Альпійських клубів, клубів шанувальників пішохідного і велосипедного туризму. Створення Міжнародної ліги туристичних асоціацій, Міжнародного туристичного альянсу, Міжнародного союзу офіційних організацій і пропаганди туризму. Проведення перших конгресів: Міжнародний конгрес міжнародних асоціацій пропаганди туризму; Міжнародний конгрес офіційних туристичних організацій; Конгрес з туризму.

ТЕМА 7. ПОДОРОЖІ ТА ТУРИЗМ У РОСІЙСЬКІЙ ІМПЕРІЇ. РОЗВИТОК ТУРИЗМУ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ У СКЛАДІ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ У ХVІІІ – НА ПОЧАТКУ ХХ ст. (4 год.)

1. Політичні та соціально-економічні чинники розвитку туристично-екскурсійної діяльності. Навколосвітня подорож Юрія Лисянського та Івана Крузенштерна.
2. Створення туристичної інфраструктури та курортів. Дорожнє будівництво і його вплив на розвиток туризму.
3. Туристичний бізнес у Росії. Видання путівників. Створення та діяльність туристичних організацій. Діяльність Леопольда Ліпсона
4. Основні види туризму в Росії. Прочанство. Гірські подорожі. Велосипедний туризм. Круїзи. Перша хвиля автомобільного туризму.
5. Загальна характеристика розвитку туризму на українських землях у складі Російської імперії. Готельна та курортна інфраструктура. Становлення екскурсійної та музейної справи. Розвиток туристичного краєзнавства.

ТЕМА 8. РОЗВИТОК ТУРИЗМУ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ У СКЛАДІ АВСТРО-УГОРСЬКОЇ ІМПЕРІЇ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ ст. ТА МІЖВОЄННОЇ ПОЛЬЩІ (2 год.)

1. Політичні та соціально-економічні чинники розвитку туризму в Австро-Угорщині.
2. Створення інфраструктури розміщення та харчування туристів на Галичині у складі Австро-Угорщини. Готельне господарство. Засоби розміщення туристів у гірській місцевості.
3. Роль українського національно-культурного руху у розвитку туризму та туристичного краєзнавства. Діяльність "Руської трійці", Галицького туристичного товариства, українського туристичного товариства "Чорногора".
4. Туризм на українських землях у складі Польщі. Діяльність туристично-краєзнавче товариство "Плай". Розвиток велосипедного, гірського, етнографічного туризму. Створення "Пласту". Основні риси розвитку туризму на українських землях у складі Австро-Угорщини та Польщі.

ТЕМА 9. РОЗВИТОК ТУРИЗМУ У СВІТІ ТА УКРАЇНІ У СКЛАДІ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХХ – НА ПОЧАТКУ ХХІ ст. (8 год.)

1. Політичні та соціально-економічні чинники розвитку туризму у світі у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст. Мода на туризм. Перетворення туризму на явище планетарного масштабу.
2. Особливості світової туристичної індустрії та основні види туризму у світі у другій половині ХХ ст. Форми та види туризму. Масовий туризм. Поява альтернативного туризму. Міжнародні готельні мережі як типові транснаціональні корпорації. Тематичні парки. Сектор харчування: від класичних ресторанів до фаст-фудів. Транспорт, як головна рушійна сила розвитку туризму. Роль повітряного транспорту в туристичному освоєнні простору. Розширення туристичного простору у "глибину" і "висоту". Туризм – форма господарського освоєння території. Анклавний туризм. Туристичний екстремізм. Головні тренди розвитку туризму у першій чверті ХХІ ст.
3. Створення та діяльність міжнародних туристичних організацій у другій половині ХХ ст. Світова туристична організація. Регіоналізація туристичного простору світу під егідою СТО. ЮНЕСКО і Світова спадщина.

4. Розвиток туристичного господарства в Україні у складі Радянського Союзу. Діяльність туристичних організацій. Санаторно-курортне господарство. Профспілковий і молодіжний туризм. Самодіяльний туризм.

ТЕМА 10. ПОДОРОЖІ ТА ТУРИЗМ У НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ (4 год.)

1. Стан туристичної індустрії в Україні у кінці ХХ – у першій чверті ХХІ ст.
2. Основні тенденції та перспективи розвитку українського туризму. Екологізація туризму. Плажно-купальний і гірськолижний відпочинок. Сільський (зелений) і лікувально-оздоровчий туризм. Подієвий туризм. Спортивний туризм. Проблема Криму. Україна як осередок медичного туризму.
3. Інтеграція туристичного господарства України до глобальної туристичної індустрії.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма				заочна форма					
	Всього	у тому числі				Всього	у тому числі			
		л	п	с	с.р.		л	п	с	с.р.
Змістовий модуль I. Розвиток уявлень про подорожі, рекреацію і туризм від найдавніших часів до другої половини XIX ст.										
Тема 1. Історія туризму в системі наук	2			4						
Тема 2. Історія подорожей: Давній світ та епоха Античності	4			8						
Тема 3. Історія подорожей: епоха середньовіччя	2	2		4						
Тема 4. Роль подорожі та рекреації в епоху Відродження. Великі географічні відкриття	4	2		8						
Тема 5. Подорожі та система гостинності в епоху Просвітництва	2			4						
Разом за модулем 1	14	4		28						
Змістовий модуль II. Поява і розвиток масового й альтернативного туризму в світі у XIX-XX ст.										
Тема 6. Розвиток туризму в світі в XIX - першій половині XX ст.	8	2		12						
Тема 7. Подорожі та туризм у російській імперії. Розвиток туризму на українських землях у складі російської імперії у XVIII – на початку XX ст.	4	2		8						
Тема 8. Розвиток туризму на українських землях у складі Австро-Угорської імперії у другій половині XIX – на початку XX ст. та міжвоєнної Польщі	2			8						
Тема 9. Розвиток туризму у світі та в Україні у складі Радянського Союзу у другій половині XX – на початку XXI ст.	8	2		12						
Тема 10. Подорожі та туризм в незалежній Україні	4	2		8						
Разом за модулем 2	26	8		48						

Екзамен										
Усього годин	18 0	40	12		78					

РЕКОМЕНДОВАНІ БІБЛІОГРАФІЧНІ ДЖЕРЕЛА

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Абрамов В. В., Тонкошкур М. В. Історія туризму : Підручник. – Харків: Харківська національна академія міського господарства, 2010. 294 с.
2. Алешугіна Н. О., Зеленська О. О, Смаль І. В. Туристичне країнознавство у таблицях і схемах : навч. посіб. / за ред. І. В. Смалья. Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2011. 387 с.
3. З історії вітчизняного туризму: зб. наук. ст. Київ : Інститут туризму ФП України, 1997. 280 с.
4. Кифяк В. Ф. Організація туризму : навч. посіб. Чернівці: Книги – ХХІ, 2011. 344 с.
5. Кузишин А. В. Історія туризму : навч. посіб. Тернопіль : Редакційно-видавничий відділ Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, 2007. 232 с.
6. Мальська М.П. Антонюк Н.В., Ганич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг: Підручник. Київ : Знання, 2008. 661 с.
7. Масляк П. О. Рекреаційна географія : навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 343 с.
8. Остапчук В. В., Коваль П. Ф. , Андрєєва Г. П. Історія туризму : навч. посіб. Ніжин : В-во НДУ імені Миколи Гоголя, 2008. 162 с.
9. Смаль І. В. Географія туризму : навч. посіб. Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2011. 575 с.
10. Смаль І. В. Географія туризму та рекреація: словник-довідник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. 208 с.
11. Смаль І. В. Історія туризму в іменах, подіях, термінах : навч. посіб. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2019. 160 с.
12. Смаль І. В. Нариси історії туризму : навч. посіб. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2019. 220 с.
13. Смаль І. В. Основи географії рекреації і туризму : навч. посіб. Ніжин : Видавництво НДПУ імені Миколи Гоголя, 2004. 264 с.
14. Устименко Л. М., Афанасьєв І. Ю. Історія туризму : навч. посіб. Київ : Альтер-прес, 2005. 320 с.
15. Федорченко В. К., Дьорова Т. А. Історія туризму в Україні. Київ: Вища школа, 2002. 195 с.

16. Федорченко В. К., Костюкова О. М., Дьорова Т. А., Олексійко М. М. Історія екскурсійної діяльності в Україні : навч. посіб. – Київ: Кондор, 2004. 166 с.
17. Халовой Дж. К., Тейлор Н. Туристичний бізнес. Київ: Знання, 2007. 444 с.

ДОДАТКОВА ІНШОМОВНА ЛІТЕРАТУРА

18. Воронкова Л. П. История туризма и гостеприимства. Москва : ФАИР-ПРЕСС, 2004. 311 с.
19. Зорин И. В., Каверина Т. П., Квартальнов В. А. Туризм как вид деятельности : учеб. Москва : Финансы и статистика, 2005. 255 с.
20. История туризма : Учебник / Путрик Ю. С., Багдасарян В. Э., Биржаков М. Б., Бобылев В. Ю., Житенев С. Ю., Орлов И. Б., Федулин А. А. Москва: Федеральное агентство по туризму, 2014. 256 с.
21. Квартальнов В. А. Туризм. Москва : Финансы и статистика, 2002. 464 с.
22. Магидович В. И., Магидович И. П. Географические открытия и исследования XVII-XVIII веков. Москва : Центрполиграф, 2004. 270 с.
23. Макаренко С. Н., Саак А. Э. История туризма. Таганрог : Изд-во ТРТУ, 2003. 120 с.
24. Мукитанов Н. К. От Страбона до наших дней. Москва: Мысль, 1985. 560 с.
25. Райт Дж. К. Географические представления в эпоху крестовых походов: Исследование средневековой науки и традиции в Западной Европе. Москва : Наука, 1988. 430 с.
26. Соколова М.В. История туризма : Учебное пособие. Москва: Мастерство, 2002. 352 с.
27. Уокер Дж. Введение в гостеприимство. Москва: Юнити-Дана, 2012. 736 с.
28. Чехов П. Медицинские теории в инфографике. Москва : АСТ, 2016. 208 с.
29. Kowalczyk A. Geografia turystyki. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2000. 287 s.
30. Stewart S., Warburton F., Smith J. D. Cambridge International AS and A Level Travel and Tourism Coursebook. Cambridge : Cambridge University Press, 2017. 836 p.
31. Weaver D., Lawton L. Tourism Management. John Wiley & Sons Australia, Ltd, 2014. 430 p.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

32. Библиотека словарей : Словарник. URL: <http://www.slovarnik.ru/> (дата звернення: 12.10.2018).
33. Бизнес по-японски: Самый старый отель. URL: https://www.peoples.ru/champions/fujiwara_mahito/index.html (дата звернення: 17.12.2018).
34. Вікіпедія : Вільна енциклопедія. URL: <http://uk.wikipedia.org> (дата звернення: 23.01.2019).
35. Все о туризме. Туристическая библиотека. URL: <http://tourlib.net/history.htm> (дата звернення: 19.10.2018).
36. Історія України: електронна бібліотека з історії України та всесвітньої історії. URL: <https://history.vn.ua/> (дата звернення: 10.10.2018).
37. Княгиня Ольга — золота сторінка нашої історії. URL: <http://vsviti.com.ua/ukraine/59141> (дата звернення: 10.10.2018).
38. Лаври України: 5 унікальних святинь. URL: https://ua.igotoworld.com/ua/article/963_lavry-ukrainy.htm (дата звернення: 12.11.2018).
39. Найпопулярніші інтерактивні методи. URL: [http://multycourse.com.ua/public_html/files_uploaded/files/ruhanku\(1\).pdf](http://multycourse.com.ua/public_html/files_uploaded/files/ruhanku(1).pdf) (дата звернення: 23.11.2018).
40. Найстаріші готелі світу, які вас вразять. URL: <https://hotels24.ua/news/najstarishi-goteli-svitu-yaki-vas-vrazyat-11232195.html> (дата звернення: 20.09.2018).
41. Політологія. Бібліотека. URL: <http://politics.ellib.org.ua/> (дата звернення: 15.09.2018).
42. Романские паломнические соборы в Западной Европе URL: <http://pilgrcath.narod.ru/index.html> (дата звернення: 20.12.2018).
43. Словник української мови. URL: <http://sum.in.ua> (дата звернення: 20.12.2018).
44. Энциклопедия туриста. Москва : Большая Российская энциклопедия, 1993. URL: http://tyr-zo.narod.ru/liter/enc_tyr/turizm_1.htm (дата звернення: 21.09.2018).
45. Dictionary.university. URL: <http://dictionary.university/> (дата звернення: 10.09.2018).

МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

УКЛАДАЧ:
СМАЛЬ ІГОР ВІКТОРОВИЧ

ІСТОРІЯ ТУРИЗМУ: РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ для СТУДЕНТІВ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ "БАКАЛАВР". НАПРЯМ ПІДГОТОВКИ 242 "ТУРИЗМ". ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ "СФЕРА ОБСЛУГОВУВАННЯ"

Технічна редакція –

Редакційно-видавничий відділ
ПВНЗ Університет Короля Данила

м. Івано-Франківськ, вул. Євгена Коновальця, 35

Підписано до друку 00. 00.2019 р.
Гарнітура .
Тираж 35 прим.

Формат 60x84/16
Ум. друк. арк.1,2
Замовлення № 000

Папір газетний
Обл.-вид. арк. 2,1
